

Periodisk emneevaluering av SGO2100 Bygeografi og urbanisme (2012)

Historikk

Dette kurset har hatt et fast format i mange år. Det er innrettet mot vestlige byer, og dekker temaer som økonomisk utvikling, bosetting, boligmarked og segregasjon, planlegging og politikk, flytting, arbeidsreiser, sosial samhandling og persepsjon av byer. Vi har forsøkt å opprettholde et bredt innhold, men har foretatt mange endringer i pensum. Generelt sett er det to hovedutfordringer. For det første er det vanskelig å finne norsk litteratur som kan supplere utenlandske lærebøker. Norsk bygeografi har et beskjedent omfang, særlig hvis vi ønsker tekster på norsk. Det fins en del vitenskapelige artikler, men disse kan sjelden brukes på et introduksjonskurs. For det andre har vi slitt med å finne lærebøker som fungerer godt på alle plan. Hovedboken har vært skiftet ut med noen års mellomrom. Noen ganger har vi fått tilbakemelding om at boken er for vanskelig. Andre ganger har studentene reagert på at boken hadde for mye angloamerikansk stoff. En tredje innvending har vært at boken hadde for mange detaljer og for lite drøfting.

Det nåværende pensum består av tre bøker og et kompendium. Hovedboken har tittelen "Urban Social Geography. An Introduction", og er skrevet av Paul Knox og Steven Pinch. Denne boken har kommet i mange opplag, og har stått på pensum i tre omganger: rundt år 2000, i årene 2007-2008 og 2012. Vi tok den ut i 2009 etter tilbakemelding om at den var for vanskelig. Vi tok den inn igjen fordi den var revidert, og fordi bøkene vi brukte i årene 2009-2011 fikk dårligere kritikk. Generelt tror vi Knox og Pinch er det beste alternativet av de bøkene som er rimelig oppdatert. Men som tittelen indikerer, dekker den ikke hele emnet. For å få en bedre dekning av bypolitikk, representasjon/markedsføring av byer og bykultur, har vi siden 2009 brukt boken "The City" av Phil Hubbard. Videre utvidet vi i 2012 litteraturen om byers økonomi – vi har nå rundt 90 sider fra John Short og Yeong Kims "Cities and Economy". I 2013 gjør vi kun en mindre endring, ved å ta inn en artikkel om norsk planlegging.

I tråd med endringene ovenfor, samt endringer i staben, har vi foretatt justeringer i forelesningsrekken. Seminarene har i alle år vært ledet av masterstudenter. Her har vi prøvd ulike format, som regel basert på arbeid i grupper. De siste årene har vi kombinert presentasjon og diskusjon av pensum med gjennomgang av eksamensoppgaver.

I årene 2006-2010 arrangerte vi en ekskursjon til Nydalen, og i 2012 til Grønland i Oslo. Dette innslaget måtte vi kutte i i 2012 på grunn av bemanningssituasjonen (to av lærerne, Røe og Wessel, inngår i ledelsen ved ISS).

Mål for kurset

Studentene skal gjennom kurset tilegne seg flere typer kunnskap:

- Kjenne til, og kunne forklare, sentrale begreper innen byenes geografi.
- Kunne presentere teorier og empirisk kunnskap om byenes strategiske rolle i økonomien, særlig europeiske byer.
- Kunne forklare hvordan økonomisk og teknologisk endring berører befolkningsutvikling, økonomisk ulikhet og segregasjon, flytting, arbeidsreiser og 'elektronisk mobilitet'.

- Kjenne til hvordan byene påvirker menneskers tankegang, atferd og livsmønstre.
- Kjenne til særtrekk ved byenes levekår.
- Kjenne til betydningen av menneskers forestillinger og kultur for byers utvikling.
- Kjenne til de viktigste modellene for bærekraftig byutvikling.
- Kunne forklare utviklingen av 'entreprenørpolitikk'.

Studentene skal også lære seg en del ferdigheter:

- Lære å skrive en selvstendig akademisk tekst .
- Kunne presentere og kommentere skriftlig arbeid i seminarundervisning gjennom bruk av e-læringsverktøyet Fronter.
- Øves i kritisk tenkning rundt det stoffet du skal tilegne deg, blant annet ved skriving av individuell oppgave og ved kommentering av andre studenters oppgaver.
- Kunne grunnleggende kildehenvisningsteknikker og hvordan man lager en litteraturliste.
- Kunne prinsippene for akademisk arbeid og krav om selvstendighet.

Vurdering og eksamen

Eksamen har to deler, en emneoppgave som teller 40 prosent og en tre timers skoleeksamen som teller 60 prosent av karakteren. Det er to obligatoriske aktiviteter på kurset: 1) legge frem en oppgave på seminaret, 2) opponere på en annen oppgave. Vi setter som krav at begge delene av eksamen er bestått i samme semester.

Gjennomføring av emnet våren 2012

Det ble arrangert 12 forelesninger:

1. Byer og byutvikling i bygeografisk perspektiv (Terje Wessel)
2. Byvekst og urbanisering (Terje Wessel)
3. Byutvikling, restrukturering og globalisering (Terje Wessel)
4. Byers kreative økonomi (Terje Wessel)
5. Bykulturer og representasjoner (Per Gunnar Røe)
6. Byers indre struktur (Terje Wessel)
7. Bypolitikk og konflikter i by (Per Gunnar Røe)
8. Byplanlegging og berekraftig byutvikling (Per Gunnar Røe)
9. Boligmarked og boligområder (Lena Magnusson Turner)
10. Flytting og endring av nabolag (Lena Magnusson Turner)
11. Hverdagsliv og atferd i byer (Per Gunnar Røe)
12. Kommunikasjon, mobilitet og nettverk (Per Gunnar Røe)

Seminaret gikk over 10 runder, inkludert en innføring om tema og innhold. Studentene arbeidet i grupper på tre personer, og kunne velge fra alle tema innenfor kurset. Temaene var koordinert i forhold til forelesningene, med to-tre tema per runde. Vi hadde på forhånd lagt ut 24 aktuelle spørsmål; tre for hver av rundene som dekket pensum. To runder var satt av til kollektiv veiledning av den individuelle innleveringsoppgaven (jf. vurdering og eksamen). Oppgaven

kunne maksimalt være på 10 sider, med selvvalgt eller oppgitt problemstilling (valg mellom 18 problemstillinger).

Forelesninger og informasjon om seminaret ble lagt ut på Fronter. For øvrig spredte vi tekster via epost-listen.

Kurset hadde 53 påmeldte studenter, hvorav 33 møtte på eksamen. Fordelingen av karakterer på eksamen var slik: A: 1 (3%), B: 10 (30%), C: 15 (45%), D: 5 (15%), E: 1 (3%) og F: 1 (3%).

Snittkarakteren var C. Det var ingen klagesaker på emnet, men mange ba om begrunnelse.

Fordelingen av karakterer er omtrent den samme som i 2007, da kurset ble evaluert av tilsynssensor. Den gang var det imidlertid 64 studenter som avla eksamen. Nedgangen antas å ha sammenheng med reduksjon i BA-kvoten og skiftende interesser blant studentene. Vi har ingen grunn til å tro at undervisningstilbudet er blitt dårligere. Tvert imot hadde vi flere forelesninger og seminarer i 2012 enn i 2007. Vi vet ikke om karakterfordelingen har betydning, men snittet ligger en karakter lavere enn snittet for SGO2400, som ble evaluert i 2010. Vi vet heller ikke om endringer i pensum spiller noen rolle. Lærebøkene vi brukte i årene 2009-2011 var mer detaljorientert, og kan ha blitt oppfattet som kjedelige.

Kurset ble evaluert via et nettskjema som ble sendt ut i slutten av april, med purring noen uker senere. I alt 14 studenter svarte på skjemaet.

Studentenes oppfatninger om emnet

Vi brukte en kombinasjon av faste og åpne svaralternativer. Spørsmålene omfattet fem tema: pensum, forelesninger, seminar, studieaktivitet og generelle vurderinger av kurset.

Ulike tilbakemeldinger, særlig om pensum, gjorde at vi tok med et spørsmål om vanskelighetsgrad. Av 14 studenter, svarte 13 at kurset er "passe vanskelig". Én student mente kurset var for vanskelig.

De tre bøkene på pensum ble vurdert ved en skala fra 0 til 4 poeng. Fordelingen ser slik ut:

	Knox og Pinch	Hubbard	Short og Kim
0 poeng	0	0	0
1 poeng	0	1	0
2 poeng	6	6	4
3 poeng	6	5	6
4 poeng	2	2	4
Snitt	2,7	2,6	3,0

Kommentarene tyder på at Short og Kims bok er enkel å forstå. Flere sier at den er lettfattelig og tydelig. Noen nevner at den er mer konkret enn Knox og Pinch's bok. Det eneste negative som fremkommer er at layouten kunne vært bedre. Knox og Pinch får god, men litt mer blandet kritikk. Noen peker på at eksemplene er uinteressante og irrelevante. Fire studenter mener at

den har for sterkt fokus på USA. "The City" av Short og Kim har mer tekst og mindre figurer og tall enn de to andre bøkene. Noen studenter liker dette veldig godt ("interessant og spennende", "en fryd å lese"); andre er mer skeptiske ("føles mindre relevant enn de to andre bøkene", "vanskelig å få tak på").

Forelesningene får gode tilbakemeldinger, faktisk av samtlige studenter. Det brukes mange honnørord. Studentene fikk valget mellom å kommentere forelesningene samlet og for hver enkelt foreleser. Alle valgte imidlertid å kommentere samlet. Et par forbedringsmomenter nevnes: De fire første forelesningene har litt for stor overlapping – man kan for eksempel kutte i det historiske stoffet. Noen ganger kan foreleserne fokusere mer på de store linjer. Videre er det flere studenter som ønsker at vi skal legge ut forelesningene på forhånd. Noen studenter ønsker flere norske eksempler; andre ønsker flere utenlandske eksempler.

Seminarene ser ut til å ha fungert godt; 10 av 13 kommentarer er positive; én er litt ubestemt ("Ok, men ...") og én er negativ ("ikke så bra"). Studentene liker opplegget med en blanding av pensumdiskusjoner, gjennomgang av eksamener og forberedelse av innleveringsoppgaven. Én student ønsker mer diskusjon av pensum, mens en annen vil ha sterkere fokus på eksamen. Seminarlederne fremholdes som "flinke", "bra", "gode" og "dyktige". Fire-fem studenter nevner at oppmøtet på seminarene var for dårlig; en student forslår å gjøre seminarene obligatorisk. Noen nevner også at gruppeformen fungerer dårlig.

Studentene ble også spurt om balansen mellom ulike aktiviteter. De aller fleste synes balansen er god – at alle viktige tema i bygeografi er rimelig dekket. Én student ønsker mer stoff om bærekraftig byutvikling. En annen vil ha mer om sosiale forhold; en tredje mer om økonomi og byplanlegging. Én student sier at temaene spriker for mye. En student vil ha mindre om de to siste temaene (hverdagsliv og kommunikasjon).

Studentenes aktivitetsnivå

De som svarte på skjemaet fremstår som aktive studenter – de hadde gjennomsnittlig vært på 10 forelesninger (80%) og 6-7 seminarer. Gjennomsnittlig hadde studentene arbeidet ni timer i uken med SGO2100, inkludert forelesninger og seminar. Innsatsen varierte fra 5-6 timer til 12-14 timer, med 10 som median. Fire studenter svarte at de alltid tar utskrift fra Fronter; fire tar som regel utskrift; én tar noen ganger; én av og til og én aldri. Dette er overraskende tall, gitt deltakelsen på forelesninger og seminar.¹

Forslag til forbedringer

Vi vet ikke om deltakerne i spørreundersøkelsen er representative for alle studenter. Kanskje er de mer aktive og interesserte enn gjennomsnittet. Uansett er det vårt inntrykk at kurset fungerte godt i 2012. Et spørsmål om forbedringer ga mange ulike forslag: gjeninnføre ekskursjon, droppe alt gruppearbeid, redusere arbeidsmengden på seminarene, innrette seminarene mot eksamen,

¹ Spørsmålet hadde en uheldig formulering: *Tar du ut utskrift av lysbildene som legges ut i Fronter?* Vi burde referert til SGO2100.

legge lysbildene ut på Fronter før forelesning, redusere antall temaer, informere bedre om innleveringsoppgaven. Det forslaget som flest nevner, er gjeninnføring av en ekskursjon. Vi vil prøve å få dette til i 2013. For øvrig ser vi et behov for å supplere og forbedre den norske del av pensum. Vi må også gjøre noe med seminarene. Formen vi valgte i 2012 fungerte godt, og det samme gjorde seminarlederne. Problemet er at det er for dårlig oppmøte. Én mulighet kunne være å redusere antall seminarrunder samtidig som vi krever obligatorisk oppmøte. På sikt bør foreleserne, eventuelt stipendiater, ta over seminarene. Studentene vi brukte i 2012 var meget dyktige, og løste oppgaven på utmerket vis. Å bruke studenter er imidlertid litt utrygt, og kan føles som et mangelfullt tilbud.

Intervjuskjemaet inneholdt ingen spørsmål om eksamensformen. Det er mulig andre eksamensformer, for eksempel mappevurdering, er mer populære. Fordelen med formen vi har valgt, en kombinasjon av innleveringsoppgave og skoleeksamen, er at studentene får prøve seg på vitenskapelig fremstilling samtidig som vi tester dem i kunnskaper. Alt i alt, og foreløpig, tror vi dette er den beste måten å oppnå læringsmålene.